



lia/dyr, 04.06.2019

Til stede:

Siv Irèn Storbekk, KS

Kristine Koløen, Bufdir

Kirsti Valset, Bufdir

Helge Lyberg, Bufdir

Jan Motzfeldt Dahle, Byrådsavdelingen, Oslo kommune

Ragnhild Øvrebotten, barnevernleder, Eidsvoll kommune

Lars Tore Rydland, KMD

Coretta Arodi, SSB

Linda Allertsen, SSB

Kopi til:

Unni Grebstad, SSB

Referat fra KOSTRA arbeidsgruppe Barnevern

Sak 1. Godkjenning av referat fra forrige møte 10/4-2019

Referatet ble godkjent med endringer i sak 5 som var sendt ut i forkant av dette møtet.

Sak 2. Mandat for arbeidsgruppen for 2019

Det er flere større endringer rundt barnevernet som vil påvirke barnevernsstatistikken i KOSTRA framover. Ny barnevernslov som nå er på høring og sannsynligvis vil tre i kraft 1.1.2022 i tillegg til DigiBarnevern med nye fagsystem/nye moduler og nytt innhold vil ha betydning for statistikkgrunnlaget. Det vil gi nye muligheter, og endret registrering og innsamling av data.

Det er viktig at informasjon fra de ulike instansene som er av betydning for statistikkgrunnlaget blir informert om i arbeidsgruppa. Endringer av innrapportering krever tilpasninger som starter med endringer i fagsystemet som må være klare for å starte registrering i kommunene fra årsskiftet året før det rapporteres inn. Ved innrapportering må filuttrekkene være klargjort for endrede variabler – og hele produksjonssystemet i SSB må være oppdatert til november året før det skal publiseres på endrede variabler.

Sak 3. Presentasjon av DigiBarnevern ved prosjektleder for Rapporteringsbanken og Begreper, Helge Lyberg, Bufdir

DigiBarnevern er en ny nasjonal IT-løsning for barnevernstjenestene, et prosjekt som startet i 2016 og som er sammensatt av en kommunal og en statlig del. Målsetningen er at nye digitale løsninger skal øke kvaliteten på tjenesteutøvelsen og på opplevd tjenestemottak for alle brukergrupper.

DigiBarnevern omfatter en Nasjonal portal for bekymringsmeldinger som i mai 2019 er overført fra den statlige til kommunale delen av prosjektet. Kommunal barnevernsløsning og Innbyggertjenester er resten av den kommunale delen. Den statlige delen består av tre



delprosjekter Barnevernsfaglig kvalitetssystem, Informasjonsmodell og meldingsformater, Begreper og rapporteringsbank.

For Begreper er målsetningen å bidra til ensartet bruk av begreper og informasjonselementer, på tvers av kommunale barnevernstjenester og andre aktører. Et godt grunnlag også for statistikk.

Rapporteringsbanken skal bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag som vil bidra til bedre beslutninger og på sikt et bedre barnevern. Den skal levere et bedre datagrunnlag om barnevernstjenestene enn det som er tilgjengelig i dag, og som vil danne grunnlag for bedre styringsinformasjon, statistikk og forskning. Og den skal forenkle og effektivisere kommunenes rapportering til myndighetene.

Konsekvenser av den nye rapporteringsbanken forventes å være:

- Revidering av kodeverk.
- Nye variabler.
- Flere nye typer data knyttet til saksbehandlingen.
- Bedre sammenheng mellom data.
- Tilgang til ferske data oftere.
- Kan medføre brudd på tidsserier.
- Kan medføre hyppigere rapporteringer.
- Mer reliable data pga mer veiledning i saksbehandlingssystemet.

Noen viktige milepælsdatoer for Begreper og rapporteringsbank:

Ved utgangen av 2019: Forvaltningsmodell for begrepskatalog er implementert.

Ved utgangen av 2020: Rapporteringsbanken skal motta data fra eksisterende kommunale fagsystemer.

Ved starten av 2021: SSB skal motta data fra rapporteringsbanken.

Ved utgangen av 2022: Rapporteringsbanken skal motta data fra nye kommunale fagsystemer.

Det legges opp til at det å ta i bruk ny kommunal barnevernsløsning (eller moduler av denne) skal være frivillig for kommunene. Og at både gammel og ny løsning i en periode skal kunne brukes.

~~Det nye kvalitetssystemet skal være en støtte i saksbehandlingen, og skal være en modul som kan integreres i gamle kommunale fagsystemer, og en integrert del av de nye kommunale fagsystemløsningene. Kommunene er opptatte av kostnadene ved implementering av nye systemer – Bufdir sier at dette fortsatt er uklart.~~

Det nye kvalitetssystemet skal være en støtte i saksbehandlingen. Kvalitetssystemet er en modul som skal integreres i de nye kommunale fagsystemløsningene. I de gamle (eksisterende) kommunale fagsystemene vil graden av integrasjon avhenge av leverandørene (Acos og Visma), men vil også kunne etableres som et støttesystem gjennom internett. Kommunene er opptatte av kostnadene ved implementering av nye systemer – Bufdir sier at, utover for de ni deltakende kommunene, er dette fortsatt uklart.

Det er viktig for kommunene at data kommer tilbake til kommunene – at det er lett å få oversikt over egen barnevernstjeneste. Oslo kommune påpeker også at det å kunne få ut data allerede 15. februar ville vært svært nyttig i deres arbeidsprosesser. Bufdir sier at prosjektet ikke har tatt noen beslutninger om brukergrensesnittet, men at det er en målsetning at DigiBarnevern skal gi mest mulig tilbake til kommunene.



Det er satt opp møtepunkter mellom Bufdir og SSB framover for å sikre at SSB får data til offisiell statistikk og til den nye FD-Barnevern-basen. Men det er ikke avklart ennå hvordan dataflyten vil bli. Det er mye som skal klargjøres for å få data gjennom SSBs produksjonssystemer så det er viktig med nok tid.

Sak 4. Vi ser videre på behov for endringer i kategorier i innrapporteringen til SSB av barnevernsdata.

Fordi det er så mange større endringer i gang så kan disse foreslåtte mindre endringene vise seg både vanskelig å innføre (å få fagsystemleverandørene til å gjøre endringer i systemer som skal utfases) og av begrenset nytte dersom de ikke blir videreført i nye begreper for rapportering i DigiBarnevern. Det ble likevel gjennomført en diskusjon i arbeidsgruppa, og vi foreslår likevel to endringer.

Meldere

Ny kategori: Anonym

Hvilken ny informasjon vil en ny kategori for anonyme meldere gi i tillegg til de 23 kategoriene som vi har hatt siden omleggingen i 2013? Både kommuner og Bufdir får henvendelser som ønsker tall for meldinger fra anonyme.

Det ble besluttet å foreslå at kategori 23 endres fra Andre til Anonym, og at presiseringsteksten blir fjernet. Det vurderes slik at det ikke er behov for en andre kategori når Anonym innføres, at da skal de 22 gjenværende kategoriene samt Anonym være uttømmende for hvilke meldingsinstanser som kan melde til barnevernet.

Ny kategori /deling av kategori 2. Mor/far/foresatte til en kategori der barnet bor og en der barnet ikke bor. Ikke nødvendigvis gjensidig utelukkende kategorier – vanskelig å bruke og dermed tilfeldig hvilken som registreres. Det ble besluttet at kategori 2 beholdes som den er.

Tiltak

Ny kategori/deling av kategori 2.5 Beredskapshjem til:

2.5 Beredskapshjem utenom familie og nære nettverk

2.6 Beredskapshjem i familie og nære nettverk

Bufdir støttet forslaget med utgangspunkt i økt oppmerksomhet rundt i hvilken grad familie og nære nettverk benyttes i barnevernet.

Oslo kommune påpeker at dette blir kategorier med små tall som på kommunenivå vil bli prikket og dermed av mindre interesse for kommunene selv.

I KOSTRA i dag publiseres Beredskapshjem som egen kategori i Statistikkbanktabell 12238, og det vil sannsynligvis ikke være aktuelt å publisere en ny todeling av kategorien Beredskapshjem i KOSTRA-tabellene.

SSB mener at tiltakskategori 2. Fosterhjem som en av de viktigste tiltakskategoriene og at den derfor kan tåle å bli enda mer finmasket, og at det kan gi mer interessant statistikk. Samtidig kan det gjøre at tiltakskategorien «2.99 Andre fosterhjemstiltak» blir mindre benyttet, noe som er en fordel for god statistikk.

Det ble diskutert hvordan man skal definere disse kategoriene slik at de blir entydige og gjensidig utelukkende. **Kan Bufdir komme med et forslag her?**

I etterkant av møtet har Oslo kommune og Bufdir gitt følgende begrunnelse og forslag, som tas med i arbeidsgrupperapporten:



Oslo kommune viser til krav til Beredskapshjem som gis fra Bufdir om at de skal være godkjente som fosterhjem og stå klar til å ta imot barn på kort varsel som følge av en akutsituasjon. Og at dette ikke vil være tilfelle for det som ønskes registrert i den nye kategorien.

Bufdir er enig i innspillet fra Oslo kommune og ser at selve begrepet «beredskapshjem» synes lite egnet i denne sammenheng. Vi har forhørt oss med enkelte barnevernstjenester og ser at forståelsen av «beredskapshjem» varierer. Noen vil vektlegge at det er et hjem som står klart (i beredskap) og at de har statlig kontrakt, og vil ikke føre denne typen plasseringer her. For andre er det akutte og midlertidigheten det sentrale. Vi har også fått tilbakemelding om at slike plasseringer ikke alltid registreres i fagsystemet. Dette tilsier at slike plasseringer per i dag, blir ført på ulike kategorier eller ikke blir ført i det hele tatt. Alle de følgende kategorier kan per i dag potensielt benyttes til å registrere slike midlertidige plasseringer: 2.1 Fosterhjem i familie og nære nettverk, 2.5 Beredskapshjem, og 2.99 Andre fosterhjemstiltak. Det synes vi er uheldig. Vi vurderer derfor at en ny kategori vil føre til en opprydding i statistikken. Som følge av den ønskede politikken om å finne løsninger i familie og nære nettverk, er det interessant å følge utviklingen både i forhold til om man finner løsninger på mer midlertidig og mer langvarig basis. Begrepet «fosterhjem» er mest brukt om mer langsiktige løsninger, som oftest der barnevernstjenesten har overtatt omsorgsansvaret.

Bufdir anbefaler at det opprettes en ny fosterhjemskategori som kalles «Midlertidige hjem i familie og nære nettverk». Denne kategorien skal benyttes i de tilfeller der man finner løsninger i slekt og nettverk for å løse akutte situasjoner, eller der foreldre og barnevernstjenesten i samråd finner at en slik løsning er gunstig, men det er tenkt som en midlertidig løsning.

Flere andre tiltak som bør ha egen kategori ble diskutert:
Under hovedkategori 3. Tiltak for å styrke foreldreferdigheter
COS
ATV

Under hovedkategori 4. Tiltak for å styrke barnets utvikling
Samtaler med barn
Miljøarbeider

Det ble sagt at å opprette flere kategorier som er entydige, som COS, er helt greit, og det vil ikke forringe kvalitet på innrapporteringen at det finnes mange ulike kategorier. Men dersom definisjonen av kategoriene ikke er entydige og gode vil mange kategorier ikke ha noen merverdi for statistikken. Med utgangspunkt i de endringene som kommer i løpet av de neste årene finner vi likevel at disse endringene kan vente på videreutviklingen som skjer i DigiBarnevern.

Sak 5. Innrapportering av personell – skjema 8 – er det forbedringsmuligheter for økt sammenlignbarhet.

Det ble ikke tid til denne saken.

Sak 6. Gjennomgang av begrepene netto og brutto for barnevernsområdet, hva sier de ulike nøkkeltallene ved Coretta Arodi, seksjon for offentlige finanser, SSB.

Fra 2017 skal hele tilskuddet til enslige mindreårige inntektsføres på funksjon 850 i regnskapet. Før 2017 ble tilskuddet ført på funksjon 252 dersom de enslige mindreårige ble ivaretatt av barnevernet i kommunene og utgiftene ble ført på funksjon 252. Endringen i føringspraksis gjør



at utgiftene på funksjon 252 økte kraftig for kommuner med stort innslag av enslige mindreårige i barnevernet.

Netto driftsutgifter

Prioriteringsindikatorene skal si noe om hvor mye av egne penger kommunen «velger» å bruke til de enkelte tjenesteområdene.

En tjeneste kan sies å være høyt prioritert når en kommune bruker en relativt stor andel av sine ressurser på en bestemt tjeneste.

Brutto driftsutgifter

Produktivitetsindikatorene skal si noe om hva det koster å produsere en enhet av tjenesten.

Produktiviteten kan sies å være høy dersom ressursbruken er lav i forhold til produksjonen. Når produksjonen blir målt ved antall mottakere blir det imidlertid ikke tatt hensyn til variasjoner i kvaliteten på tjenestene som brukerne mottar. Det blir heller ikke tatt hensyn til variasjoner i brukernes behov eller pleietyngde.

Ulike nøkkeltall bør brukes etter hva man ønsker å si noe om. For barnevernsfeltet har vi i tabellen «12279: Nøkkeltal utgifter barnevern» både nøkkeltall for brutto og netto. Men man trenger ekstra informasjon om andelen av enslige mindreårige for å kunne sammenligne kommuner vha netto driftsutgifter.

Sak 7. Samordningsrådet besluttet å ta inn i mandatet til KOSTRA-arbeidsgruppene for 2019 et eget punkt hvor der det står at alle arbeidsgruppene skal kartlegge om det er behov for hyppigere publisering og rapportering på de ulike tjenesteområdene.

Det ble ikke tid til denne saken.

Sak 8. Kort introduksjon av prosjektet for å utvikle en forløpsdatabase med barnevernsdata (FD-Barnevern) ved prosjektleder Svetlana Beyrer, SSB

Prosjektet er finansiert av Bufdir, og hovedprosjektet er nå satt i gang og skal etter planen være ferdig i mai 2020. Forløpsdatabase (FD) er data med start- og sluttdato, som er bearbeidet og tilrettelagt med tanke på å framstille individets forløp i barnevernet der informasjonen foreligger.

Input i forløpsdatabasen vil være barnevernsdataene f.o.m. 2013 som inneholder dateringer. Forløpsdatabasen skal kunne kobles på andre registre som SSB og andre har, og det vil være mulig å koble til barnevernsdata fra før 2013.

Sak 9. Eventuelt

Det ble ikke tid til dette punktet.